

Bolečina: Kaj in zakaj boli?

prof. dr. Maja Bresjanac*, asist. dr. Grega Repovš†

* Inštitut za patološko fiziologijo, Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani

† Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Kaj je bolečina?

Bolečina je ključna prilagoditvena, preživetvena funkcija

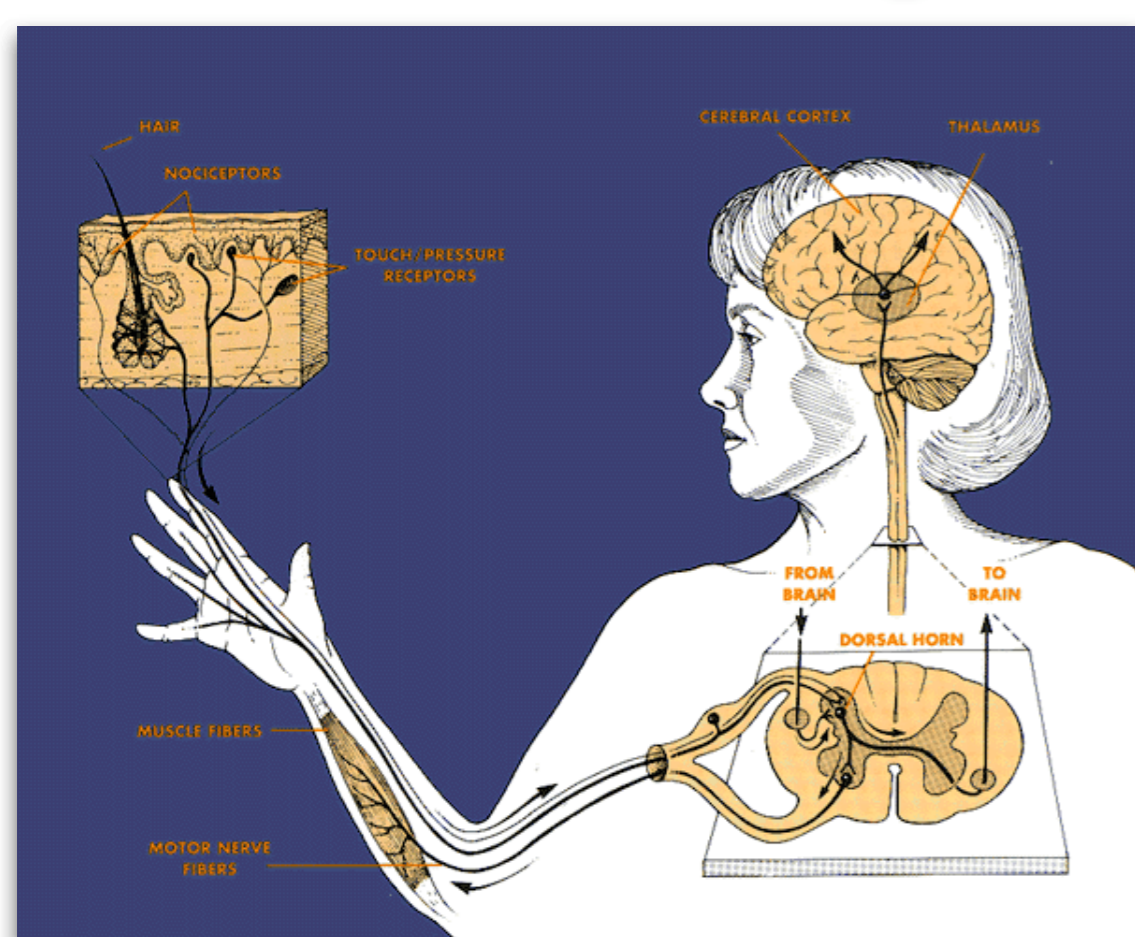
- opozarja nas na škodljive dogodke in situacije
- vzpodbuja nas k njihovem izogibanju
- vzpodbuja vedenje, ki olajša okrevanje

Kaj boli?

dražljaj → zaznava → ovrednotenje → bolečina

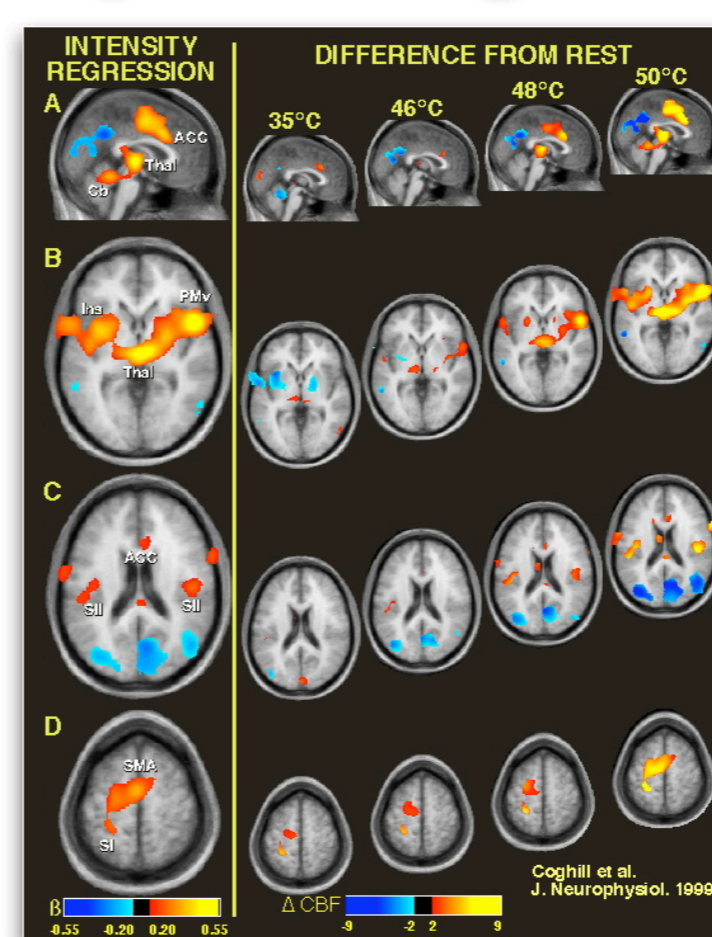
- fizični dražljaj, ki predstavlja potencialno nevarnost za tkivo
- psihični dražljaj, situacija

Sistem za občutenje bolečine

Občutenje bolečine je rezultat delovanja kompleksnega sistema, ki obsega vse od receptorjev v koži in drugih organih telesa, preko živčnih poti, ki informacijo prenašajo do centralnega živčnega sistema, do področij v možganih, kjer se informacije predelajo. Obsega tudi raznolike povratne povezave, ki vplivajo na prenos informacij iz obrobja in s tem zaznavo bolečine.

Opazovanje bolečine

Moderne nevrofiziološke tehnike omogočajo opazovanje bolečine na različnih korakih delovanja sistema. Tehnike slikanja možganov nam tako omogočajo spremljati, katera področja možganov so aktivna pri zaznavi bolečine.

Ocenjevanje bolečine

Visual Analog Scale

No pain | Mild pain | Moderate pain | Severe Pain | Very severe pain | Worst possible pain

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

No pain | Moderate pain | Worst possible pain

No pain | Worst possible pain

Word Descriptor Scale

0 = No pain
1 = Mild pain
2 = Distressing pain
3 = Severe pain
4 = Horrible pain
5 = Excruciating pain

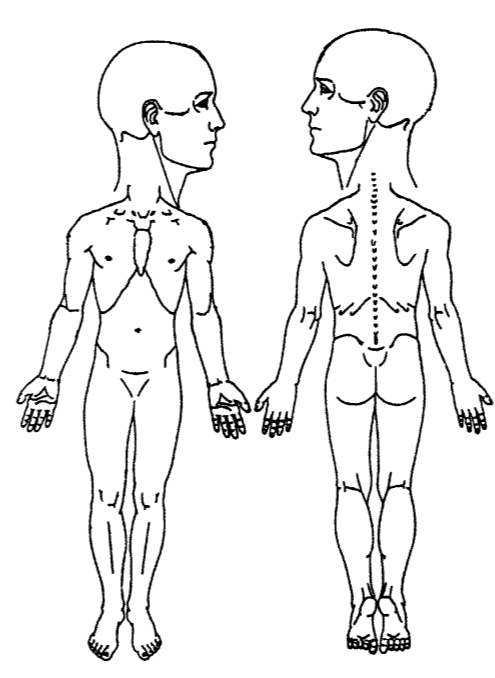
Graphic Scale

Verbal Scale

"On a scale of 0 to 10, with 0 meaning no pain and 10 meaning the worst pain you can imagine, how much pain are you having now?"

Check the column to indicate the level of your pain for each word, or leave blank if it does not apply to you.

	Mild	Moderate	Severe
1 Throbbing			
2 Shooting			
3 Stabbing			
4 Sharp			
5 Cramping			
6 Gnawing			
7 Hot-burning			
8 Aching			
9 Heavy			
10 Tender			
11 Splitting			
12 Tiring-Exhausting			
13 Sickening			
14 Fearful			
15 Cruel-Punishing			

Mark or comment on the above figure where you have your pain or problems.

Največ informacij o jakosti in kvaliteti bolečine nam lahko poda samo tisti, ki ga boli. Za ocenjevanje jakosti bolečine, njene lokacije in kvalitete lahko uporabljamo standardizirane vprašalnike. Podani odgovori so lahko v veliko pomoč pri ugotavljanju narave in vzroka bolečine in tako služijo kot pomemben diagnostični pripomoček.

Ko sploh ne boli

Nekateri posamezniki zaradi prirojenih sprememb v lastnostih in delovanju sistema za bolečino, niso sposobni zaznati, ali ustrezno ovrednotiti bolečinskih dražljajev. Odsotnost te pomembne informacije in odziva nanjo vodi do neizogibanja škodljivim dražljajem in situacijam, tudi tistim, ki so smrtno nevarne. Mnogi med njimi ne dočakajo odrasle dobe.

Prirojena odsotnost bolečine (congenital analgesia)

- prirojena neobčutljivost na bolečino
- prirojena brezbržnost do bolečine